

Länsstyrelsen
Gävleborg

BESLUT

2017-11-22

1 (11)

Dnr 1745-17
32-232

Naturvårdsenheten

Se sändlista

BILDANDE AV BJÖRNÅSENS NATURRESERVAT

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) det område som avgränsats på karta enligt bilaga 1 och 2, med den gräns som slutligen märks ut i fält, som naturreservat. Naturreservatets namn ska vara Björnåsens naturreservat.

För att tillgodose och uppnå syftet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet (se Föreskrifter för naturreservatet samt karta i bilaga 3).

Slutligen fastställer länsstyrelsen med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. skötselplan enligt bilaga 4 för naturreservatets långsiktiga vård. Förvaltare för naturreservatet ska vara länsstyrelsen.

Förevarande beslut träder i kraft när det vinner laga kraft. Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Föreskrifterna enligt punkten C om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet och om ordningen i övrigt inom naturreservatet träder dock i kraft den dag som framgår av kungörelsen i länets författningssamling, och dessa föreskrifter gäller därvid enligt 7 kap. 30 § andra stycket miljöbalken omedelbart, även om de överklagas.

Uppgifter om naturreservatet

Benämning:	Björnåsens naturreservat
NVR-id:	21-2046659
Kommun:	Nordanstigs kommun
Lägesbeskrivning:	6 km väster om Bergsjö. Se bifogad översiktskarta (bilaga 2)
Centrumkoordinater (SWEREF99 TM):	E: 600904 N: 68727767
Gräns:	Se bifogad beslutscharta (bilaga 1), gränsen är markerad med den svartstreckade linjen.
Fastigheter:	Delar av Bjåsta 2:5, 11:5, 12:6 samt Skrämsa 9:1
Markägare:	Ägs av staten genom Naturvårdsverket. Fastighetsbildning pågår.
Areal (från VIC Natur):	Total areal 53,5 ha Landareal 53,5 ha Produktiv skogsmark 48,9 ha Därav naturskog* 42,6 ha *Areal från länsstyrelsens naturskogsinventering
Förvaltare:	Länsstyrelsen
Friluftsliv:	Området är av litet intresse för friluftslivet.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara den biologiska mångfalden och att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer. Den värdefulla livsmiljön naturskog, samt de typiska växt- och djursamhällen som är karakteristiska för denna livsmiljö i södra Norrlands skogslandskap ska ha gynnsamt tillstånd*.

* =Gynnsamt tillstånd (på objektsnivå) är jämförbart med begreppet gynnsam bevarandestatus. Vad som menas med gynnsam bevarandestatus definieras i 16 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Strukturer som gamla träd och död ved ska förekomma i för livsmiljöerna gynnsam omfattning.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området
- Exploateringar och arbetsföretag förhindras i området
- Naturvårdsbränning eller brandefterliknande åtgärder kan utföras i området

Skäl för beslutet

Björnåsens naturreservat består av ett område med gammal naturskogsartad skog med höga naturvärden. Området har gott om värdefulla naturskogsstrukturer som riklig förekomst av gamla tallar och tallöverståndare, gamla grova aspar samt god tillgång till stående och liggande död ved i olika nedbrytningsstadier. Flera sällsynta och rödlistade arter knutna till naturskogsmiljöer har noterats i området.

För att bevara Björnåsens höga naturvärden behöver området avsättas som naturreservat och därmed skyddas från skogsbruk och annan exploatering. Genom att området skyddas som naturreservat kan även skötselåtgärder som naturvårdsbränning eller brandefterliknande åtgärder utföras i området.

De pågående granbarkborreangreppen i området medför en risk för att områdets äldre granar ska dö, men Länsstyrelsen gör bedömningen att det är områdets naturskogsartade karaktär med lång skoglig kontinuitet som motiverar att det skyddas, och att detta värde kommer att bestå även om trädslagssammansättningen förändras till följd av barkborreangreppen, men skulle gå förlorat om området istället avverkades.

Föreskrifter för naturreservatet

Föreskrifterna under A och C nedan utgör inte hinder för förvaltaren av naturreservatet eller av förvaltaren utsedd uppdragstagare att utföra de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet, som framgår av föreskrifterna B1-B4 nedan och som preciseras i fastställd skötselplan. Inte heller utgör föreskrifterna hinder för Länsstyrelsen eller av Länsstyrelsen utsedd uppdragstagare att utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial, eller annan dokumentation av växt- och djurliv, andra naturförhållanden och friluftsliv inom naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som gäller enligt andra författningar är det förbjudet att

1. avverka träd eller buskar, eller att ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
2. uppföra eller anlägga byggnad, brygga, bro, mast, antenn, torn, campingplats, luft- eller markledning, stängsel, hägnad eller annan anläggning,
3. anlägga väg, stig, vandringsled eller parkeringsplats,
4. bedriva vattenverksamhet, som t.ex. att utföra vattenreglering eller leda bort vatten,
5. bedriva täkt, anordna upplag, borra, mejsla, måla, spränga, gräva, schakta, dämma, tippa, fylla ut, dika, dikesrensa, muddra, eller på annat sätt skada mark och block,
6. bedriva mineralutvinning,
7. använda eller sprida kemiska och biologiska bekämpningsmedel, kalk, gödselmedel eller växtnäringssämnen,
8. framföra motordrivet fordon,
9. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
10. plantera in eller sätta ut växt- eller djurart,
11. upplåta mark för organiserade tävlingar till annan än den som har Länsstyrelsens tillstånd till sådan tävling,
12. upplåta mark för militära övningar,

Ovanstående föreskrifter utgör inte hinder för underhåll, ombyggnationer, reparationer och utövande av tillsyn av den kraftledning med tillhörande kraftledningsgata (se karta bilaga 3) som löper genom naturreservatet.

Föreskrift 8 ovan utgör inte hinder för älgdragare eller liknande som behövs för uttransport av större vilt från området vid den jakt som är tillåten i

naturreservatet. Uttransporten ska ske på så sätt att skador på mark och vegetation minimeras.

Föreskrift 9 ovan utgör inte hinder för jaktlagets uppsättning av tillfälliga skyltar i samband med den jakt som är tillåten i reservatet.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla visst intrång

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktigas ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla följande intrång.

1. Utmärkning av naturreservatets gräns enligt Naturvårdsverkets anvisningar.
2. Anläggning och underhåll av informationstavla enligt karta bilaga 3.
3. Genomförande av återkommande åtgärder som naturvårdsbränning eller brandefterliknande åtgärder, enligt karta bilaga 3.
4. Undersökning och dokumentation av växt- och djurliv, andra naturförhållanden och friluftsliv.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet

Utöver vad som gäller enligt andra författningar är det förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon,
2. ta ved. Eldning är endast tillåten med medtagen ved,
3. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar,
4. skada, plocka eller samla in växter, svampar och lavar,
5. klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, samla in djur eller på annat sätt skada eller störa djurlivet,

6. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
7. skada fast föremål eller ytbildning, så som att omlagra eller bortföra sten, gräva, eller därmed jämförligt,
8. utan Länsstyrelsens tillstånd använda området för organiserade tävlingar,
9. använda området för militära övningar.

Föreskrift 1 ovan utgör inte hinder för körning med snöskoter vintertid på fruset och väl snötäckt underlag.

Föreskrift 4 ovan utgör inte hinder för plockning av sådana bär och matsvampar som inte är rödlistade.

Föreskrift 4 utgör inget hinder för plockning för eget behov av sådana växter som inte är rödlistade.

Föreskrifterna 1, 5 och 6 ovan utgör inte hinder för innehavare av särskild rätt i samband med den jakt som är tillåten i naturreservatet.

Föreskrift 6 utgör inte hinder för tillfällig skyltning i samband med tillståndsgivna organiserade tävlingar enligt föreskrift 8.

Ärendets beredning

En första naturvärdesinventering av Björnåsen genomfördes av länsstyrelsen 2003. Vid inventeringen konstaterades att området har mycket höga naturvärden och bör undantas från skogsbruk. Vid den tidpunkten fanns dock inte möjlighet att prioritera skydd av Björnåsen. Kompletterande inventeringar med påföljande justeringar av avgränsningen genomfördes 2008 samt 2010. Under 2012 värderades området på uppdrag av Naturvårdsverket inom markbytesprojektet ESAB, men kom inte med i bytet. I december 2016 förvärvade Naturvårdsverket genom köp ett antal skyddsvärda områden av markägaren Holmen Skog AB, däribland Björnåsen.

Förbudet mot att avverka träd eller buskar, eller att ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle, medför att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörda fastigheter. Överenskommelse om ersättning enligt 34 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. och enligt 31 kap. miljöbalken har därför träffats med berörda sakägare.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, har Länsstyrelsen gjort bedömningen att

föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Beslut och skötselplan skickades på remiss till sakägare, myndigheter och andra berörda den 12 september 2017. Följande synpunkter inkom:

- E.ON Elnät i Sverige AB meddelar att det inte har några anläggningar i området och har därmed inget att erinra mot förslaget.
- Försvarsmakten har inget att erinra i ärendet.
- Sveriges geologiska undersökningar (SGU) avstår från att yttra sig i ärendet.
- Skogsstyrelsen har inget att erinra i ärendet.
- Nordanstigs kommun är positiva till förslaget om naturreservat. Kommunen vill dock tillägga att i den nya översiktsplanen som väntas antas under 2018 kommer området för naturreservatet att tas upp, och länsstyrelsen har gjort det tillägget i beslutstexten. I övrigt har kommunen ingenting att erinra mot förslaget.
- Holmen Skog AB önskar att en parkering utformas så att utrymme finns för besökarens fordon så att virkestransporter inte hindras. I övrigt har Holmen Skog AB inga synpunkter på förslaget. Detta naturreservat har den lägsta klassificeringskategorin vad det gäller friluftsliv och i dessa områden räknar länsstyrelsen med ganska få besökare och har därmed som policy att inte anlägga parkeringsplatser och heller inte vägskyltar som visar vägen till naturreservaten. Skulle det visa sig i en framtid att det uppstår problem för virkestransporterna vid detta område så får frågan om parkeringsplats omprövas.
- Svenska Kraftnät framför i sitt yttrande att det föreslagna undantaget från föreskrifterna inte bara ska omfatta underhållsarbete utan även ombyggnationer, tillsyn och reparationsarbete av kraftledningen med tillhörande kraftledningsgata. Länsstyrelsen har förtydligat detta i beslutet. Angående Svenska Kraftnäts rätt att ta väg över fastigheten till anläggningen för exempelvis reparationer anser Länsstyrelsen att man kan använda sig av kraftledningsgatan. Om detta inte är möjligt får Svenska Kraftnät söka dispens från föreskrifterna.

Länsstyrelsens motivering av beslutet

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 1 § andra stycket miljöbalken ska densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Enligt 7 kap. 4 § första stycket miljöbalken får länsstyrelsen förklara ett mark- eller vattenområde som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer, tillgodose behov av områden för friluftslivet, samt även för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer, och/eller skydda, återställa eller nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter.

Enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken, följer att det i beslutet ska anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet. Enligt paragrafens tredje stycke får länsstyrelsen meddela beslut om nya inskränkningar eller nya skäl för naturreservat om det behövs för att uppnå syftet med skyddet.

Enligt 7 kap. 6 § miljöbalken får länsstyrelsen förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla visst intrång om det behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet.

Enligt 7 kap. 25 § miljöbalken gäller att vid prövning av frågor om skydd av områden skall hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse i kapitlet får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet skall tillgodoses.

Enligt 7 kap. 30 § första stycket miljöbalken jämfört med 22 § första meningen förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. får länsstyrelsen meddela föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet.

Beskrivning av området

Naturreservatet består av de högre belägna delarna av det markanta berget Björnåsen, som är en del av den påfallande kuperade skogsterrängen norr om Dellensjöarna i norra Hälsingland. Björnåsens branta och delvis svårtillgängliga terräng är troligen orsaken till att skogen i området inte påverkats nämnvärt av modernt skogsbruk. Höjdpartierna och delar av sluttningarna domineras av gammal tallskog på mager mark som delvis övergår i hällmarker eller blockrika marker. Längre ned på sluttningarna ökar inblandningen av gran. Gamla grova tallöverståndare förekommer allmänt i hela området. Död ved i form av torrakor och lågor förekommer i god omfattning på höjdpartierna, något mer sparsamt längre ned på sluttningarna. Brandljud förekommer allmänt på de gamla tallarna, vilka tillsammans med den stora förekomsten av brända stubbar vittnar om de återkommande skogsbränder som tidigare präglat Björnåsens skogar. På nordsluttningen mellan de två

topparna finns en distinkt svacka. Här övergår tallskogen i gammal granskog med hög inblandning av löv. Gammal asp och sälg finns spridda i hela naturreservatet. Naturskogsarter som doftskinn, talticka, stor aspticka, granticka, violettgrå tagellav och aspgelélav, samtliga rödlistade i kategori NT, har noterats i området.

Björnåsen har påverkats av relativt omfattande stormfällningar, sannolikt i samband med stormen Ivar i december 2013. Två stora stormluckor finns på och strax norr om den östra toppen. I övriga naturreservatet finns spridda vindfällan. I anslutning till de stora stormfällningarna har många kvarstående och omgivande granar dödats av granbarkborre. Spridda förekomster av barkborredöda granar finns även på Björnåsens nordostsluttning.

Björnåsen ligger i nära anslutning till två naturtypsmässigt likartade naturreservat under bildande, nämligen Kransarna och Svarvtjärnsbergen. De tre var för sig relativt små områdena kan förväntas förstärka varandras naturvärden då avståndet mellan reservaten inte är mer än ½- 1 kilometer.

Bedömning

Området behöver skyddas för att tillgodose behovet av orörda skogsområden och för att bevara skogslevande djur och växter. Området bidrar därmed till att uppfylla miljö kvalitetsmålet ”Levande skogar” och är ett bra exempel på den typ av områden som ska prioriteras enligt länsstyrelsens och Skogsstyrelsens strategi för formellt skydd av skog i Gävleborgs län (länsstyrelsens rapport 2006:19-21).

Området för naturreservatet finns inte upptaget i Nordanstigs kommuns kommuntäckande översiktsplan (Översiktsplan 2004 Nordanstigs kommun) men kommer att tas upp i den nya översiktsplanen som väntas antas under 2018. Översiktsplanen beskriver att kommunen anser att mark- och vattenområden som har betydelse från allmän synpunkt på grund av områdets naturvärden så långt som möjligt skall skyddas. Länsstyrelsen bedömer därför att bildandet av naturreservatet överensstämmer med intentionerna i kommunens översiktsplan.

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk, andra arbetsföretag eller anläggningar ej går att förena med bevarande av områdets värden. Området är av stort värde för bevarande av den biologiska mångfalden. Det är därför enligt länsstyrelsens bedömning ett område som i enlighet med 1 kap. 1 § miljöbalken bör skyddas som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken. Att så sker bedöms vara förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenområdena enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.

I reservatsbildningsprocessen ingår som en del att i alla frågor göra en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen med den utgångspunkten att det ska finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas genom förbudet/inskränkningen, och den belastning som förbudet/inskränkningen har för den enskilde. Vid denna avvägning, enligt 7 kap. 25 § miljöbalken, har länsstyrelsen funnit att naturreservatets avgränsning och de inskränkningar som gjorts i rätten att använda mark- och vattenområden (föreskrifterna) är nödvändiga, och att de inte går längre än vad som krävs för att uppnå syftet med naturreservatet.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna för den biologiska mångfalden och för allmänheten är så stora att de överväger de negativa effekter som kan uppstå för allmänheten och för berörda fastighets- och sakägare.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § andra stycket miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte (7 kap. 26 § miljöbalken). Enligt 7 kap. 7 § sista stycket miljöbalken gäller att beslut om dispens får meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturreservatet eller på något annat område.

Länsstyrelsen ska bedriva tillsyn över naturreservatet. I tillsynen ingår att tillse att reservatsföreskrifterna följs.

Av 29 kap. 2 och 2 a §§ miljöbalken följer bland annat att det kan medföra straffansvar att orsaka skada i eller bryta mot föreskrift som meddelats för ett naturreservat.

Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Eftersom naturreservatet syftar till att bevara biologisk mångfald ska eventuella vindfällen och stormskadad skog lämnas. Bestämmelserna i 5, 6 och 10 §§ skogsvårdslagen (1979:429) ska inte tillämpas inom naturreservatet.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 6.

Beslutet har fattats av landshövdingen Per Bill. I ärendet, som har handlagts och föredragits av handläggare Petra Forsmark, har även biolog Robert Ahlberg, enhetschef Ann Gudéhn, jurist Caroline Näslund och biolog Andreas Wedman deltagit.

Per Bill

Petra Forsmark

Denna handling är godkänd i Länsstyrelsens elektroniska system och har därför ingen namnunderskrift.

Bilagor:

1. Beslutslista
2. Översiktslista
3. Föreskriftslista
4. Skötselplan
5. Sändlista
6. Hur man överklagar

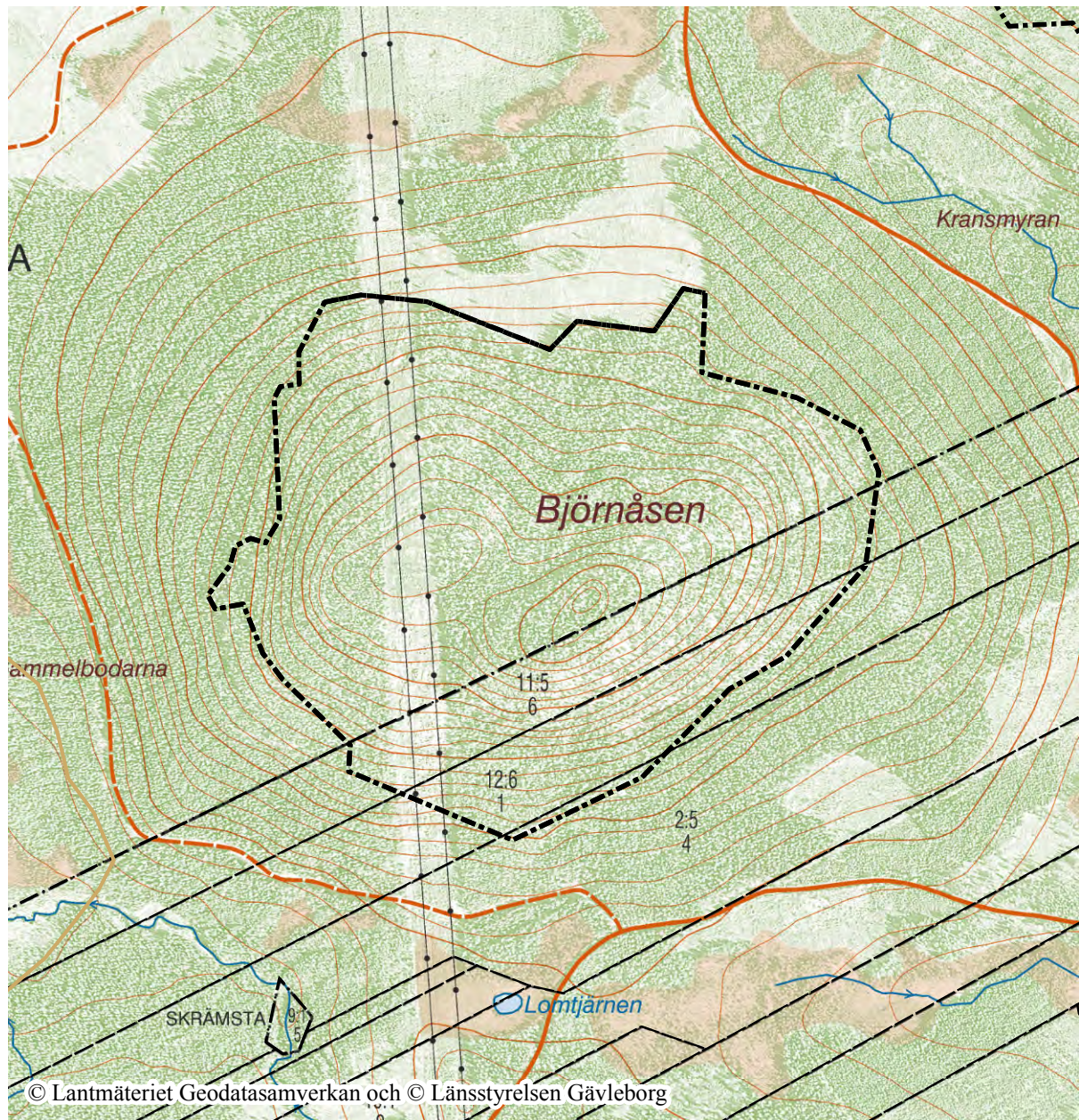
Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2017-11-22

Dnr 1745-17
32-232

Bilaga 1

Björnåsens naturreservat Beslutskarta

Bakgrundskarta: Fastighetskartan
Centrumkoordinater (SWEREF99 TM)
N: 6872767 E: 600904
Skala 1:10 000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

Beslutskarta för Björnåsens naturreservat
Gränsen är ej inmätt i fält

----- Gräns för naturreservatet
----- Fastighetsgränser

Postadress	Besöksadress	Telefon	Faxnummer	E-post adress
Länsstyrelsen 801 70 Gävle	Borgmästarplan	010-225 10 00	010-225 11 50	gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2017-11-22

Dnr 1745-17
32-232

Bilaga 2

Björnåsens naturreservat Översiktskarta

© Lantmäteriet Geodatasamverkan och © Länsstyrelsen Gävleborg

Centrumkoordinater (SWEREF99 TM)
N: 6872767 E: 600904

Bakgrundskarta: Vägkartan

Skala 1:100 000

0 0,5 1 2 3 4 Kilometer

 Björnåsens naturreservat

Postadress

Besöksadress

Telefon

Faxnummer

E-post adress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Borgmästarplan

010-225 10 00

010-225 11 50

gavleborg@lansstyrelsen.se

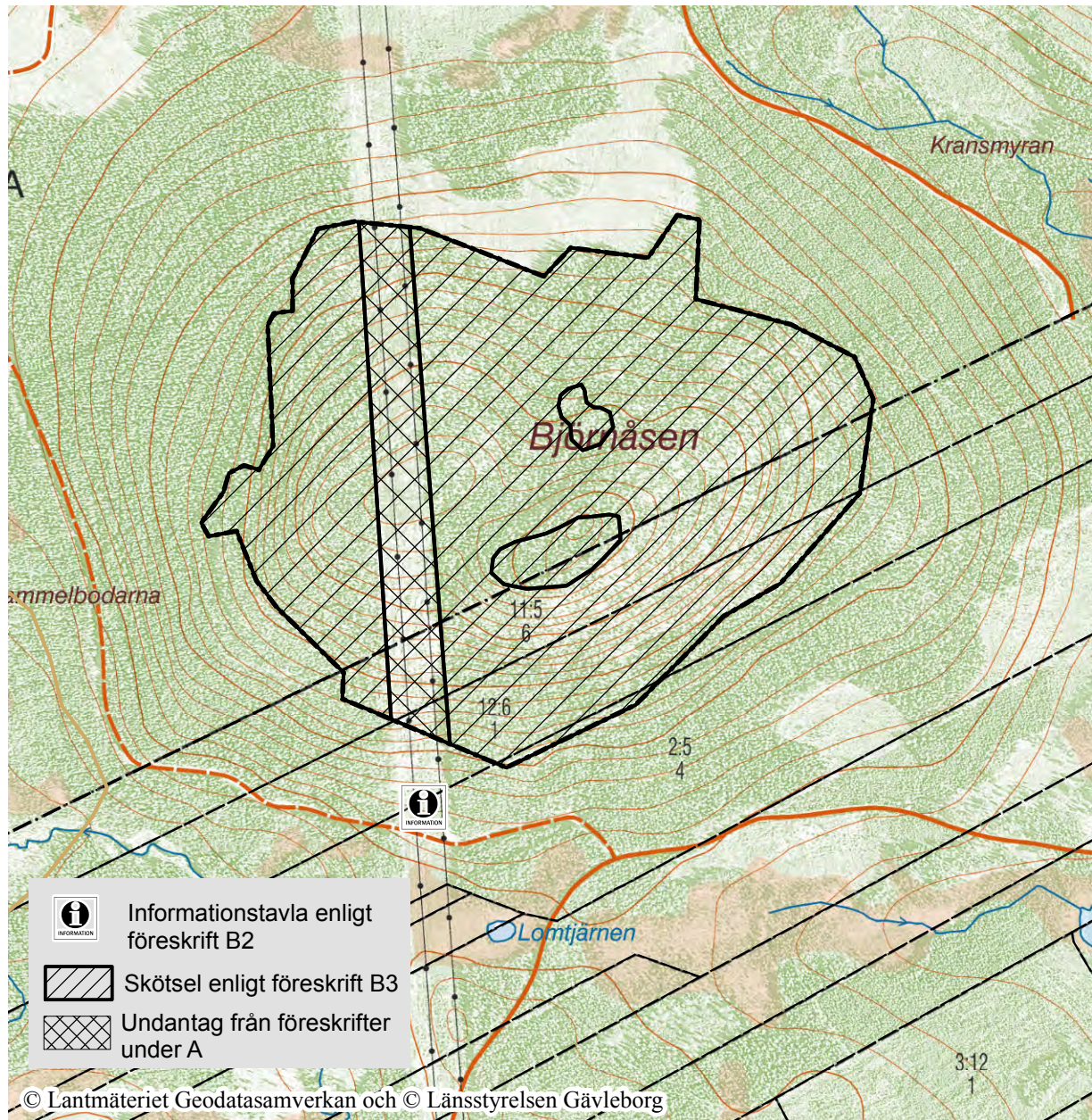
Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör beslut
2017-11-22

Dnr 1745-17
32-232

Bilaga 3

Björnåsens naturreservat Föreskriftskarta

Bakgrundskarta: Fastighetskartan
Centrumkoordinater (SWEREF99 TM)
N: 6872767 E: 600904
Skala 1:10 000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

Föreskriftskarta för Björnåsens naturreservat
Gränsen är ej inmätt i fält

----- Gräns för naturreservatet
- - - - - Fastighetsgränser

Postadress

Besöksadress

Telefon

E-post adress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Borgmästarplan

010-225 10 00

gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

SKÖTSELPLAN FÖR BJÖRNÅSENS NATURRESERVAT

2017-11-22

Dnr 1745-17
32-232

Bilaga 4

1 (8)

Naturvårdsenheten

Se sändlista

SKÖTSELPLAN FÖR BJÖRNÅSENS NATURRESERVAT

BESKRIVNINGSDDEL

I skötselplanen anges målen med naturreservatet och de ska ligga till grund för dess vård och skötsel. Naturreservatet ska utmärkas genom förvaltarens försorg enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

1. Beskrivning av bevarandevärderna

1.1 Administrativa data

Objektnamn	Björnåsens naturreservat
NVR-id	21-2046659
Län	Gävleborgs län
Kommun	Nordanstigs kommun
Arealer (från VIC Natur):	Total areal 53,5 ha Därav landareal 53,5 ha Produktiv skogsmark 48,9 ha Naturskog* 42,6 ha *Areal från Länsstyrelsens naturskogsinventering
Naturtyper enligt Natura 2000 (NNK):	Taiga (9010) 38 ha
Naturtyper landareal (enligt Metrias naturtypskartering KNAS):	Tallskog 21,4 ha Granskog 6,7 ha Barrblandskog 10,9 ha Lövblandad barrskog 2,1 ha Triviallövskog 0,2 ha Ungskog ink hyggen (kraftledning) 7,6 ha Övriga skogsimpediment 4,6 ha

2017-11-22

Dnr 1745-17

Prioriterade bevarandevärden:	
Markslag	Skog
Naturtyper	Naturskog
Strukturer	Gamla träd, död ved, träd med brandljud
Arter	<u>Fåglar:</u> Tretåig hackspett (<i>Picoides tridactylus</i>) NT Tjäder (<i>Tetrao urogallus</i>) <u>Svampar:</u> Doftskinn (<i>Cystostereum murrainii</i>) NT Tallticka (<i>Phellinus pini</i>) NT Stor aspticka (<i>Phellinus populicola</i>) NT Granticka (<i>Phellinus chrysoloma</i>) NT Vedticka (<i>Phellinus viticola</i>) <u>Lavar:</u> Violettgå tagellav (<i>Bryoria nadvornikiana</i>) NT Aspgelélav (<i>Collema subnigrescens</i>) NT
Bebyggelse och anläggningar	En större kraftledningsgata (75 m bred) löper i nord-sydlig riktning genom naturreservatet. Informationsskylt vid väg söder om reservatet.

1.2 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

I likhet med omgivande skogsmark har området sannolikt brukats av människor tidigare, om inte annat så vid 1800-talets dimensionsavverkningar. Björnåsen har dock, antagligen beroende på brant och svårtillgänglig terräng, i stor utsträckning lämnats opåverkat av modernt skogsbruk.

En stor kraftledning med en ca 75 meter bred kraftledningsgata löper i nord-sydlig riktning genom naturreservatet.

1.3 Områdets bevarandevärden

1.3.1 Biologiska bevarandevärden

Naturreservatet består av övre delarna av det markanta berget Björnåsen. Den branta och svårtillgängliga terrängen är troligen orsaken till att skogen i området i hög grad saknar påverkan av modernt skogsbruk. De högsta naturvärdena är knutna till den riktigt gamla tallskogen på höjdpartierna och delar av sluttningarna. Död ved i form av talltorrakor och lågor finns

här i god omfattning. De gamla tallöverståndare som förekommer allmänt i större delen av reservatet är också viktiga strukturer för områdets naturvärden. Gamla tallar med brandljud och gamla brända stubbar visar på de återkommande skogsbränder som tidigare präglade skogarna på Björnåsen. På nordslutningen mellan de två topparna övergår tallskogen i gammal granskog med hög inblandning av löv. Gammal asp och sälg finns spridda i hela naturreservatet. Naturskogsarter som doftskinn, talticka, stor aspticka, granticka, violettgrå tagellav och aspgelélav, samtliga rödlistade i kategori NT, förekommer i området.

1.3.2 Kulturhistoriska bevarandevärden

Inga kända kulturhistoriska bevarandevärden.

1.3.3 Geovetenskapliga bevarandevärden

Inga kända geovetenskapliga bevarandevärden.

1.3.4 Bevarandevärden för friluftsliv

Området är av litet intresse för friluftslivet.

1.4 Källförteckning

- Inventeringsrapport för Björnåsen, Länsstyrelsen Gävleborg 2008.
- Artfakta, Artdatabanken, <https://artfakta.artdatabanken.se/>

PLANDEL

2. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Naturreservatet är indelat i fyra skötselområden, vilka utgår från den skötsel som ska genomföras. Skötselområdena är:

- 1: Barrnaturskogar, naturvårdsbränning eller brandefterliknande skötsel
- 2: Område med stora stormfällningar
- 3: Kraftledningsgata
- 4: Information och friluftsliv

Skötselplanens skötselområde 1: Barrnaturskogar, naturvårdsbränning eller brandefterliknande skötsel, 46 ha

Beskrivning

Skötselområdet utgör huvuddelen av naturreservatet och består av naturskogsartade barrskogar med höga eller lokalt mycket höga naturvärden. På höjdpartierna dominerar glesa hållmarkstallskogar, som längre ner på slutningarna övergår i tallskog med varierande inväxning av gran. Mellan Björnåsens två toppar finns en markerad svacka där granen dominerar, med

2017-11-22

Dnr 1745-17

stort inslag av asp. De gamla tallöverståndare som finns spridda i större delen av området är en viktig komponent i områdets naturvärden. Brandljud förekommer allmänt på de gamla tallarna, vilka tillsammans med den stora förekomsten av brända stubbar vittnar om de återkommande skogsbränder som tidigare präglat Björnåsens skogar. Under första hälften av 2010-talet har området påverkats av större stormfällningar, med efterföljande angrepp av granbarkborre. Granar som dödas av granbarkborre finns spridda främst i den nordöstra delen av området, med störst koncentration i anslutning till de omfattande stormfällningarna i skötselområde 2.

Bevarandemål

Hela området utgörs av mosaikartade barrnaturskogar med varierande inslag av lövträd. Naturskogsstrukturer som gamla träd och död ved i form av torrakor och lågor förekommer i god omfattning i hela området. Området har goda förutsättningar för naturskogsarter knutna till gamla tallar och död tallved, lokalt även till lövträd och sena gransuccessioner.

Arealen taiga (9010) i hela naturreservatet är minst 38 ha och förväntas öka något i och med att områdets naturskogs kvaliteter utvecklas ytterligare.

Skötselåtgärder

Naturvårdsbränning är den optimala skötselformen för större delen av området. Vid naturvårdsbränning skall särskild försiktighet iakttas på hållmarkerna med tunnt jordtäckte. Mindre partier dominerade av gran bör undantas bränning. Praktiska förutsättningar (t ex svåra gränser och brist på vatten) gör dock naturvårdsbränningar svåra att genomföra. Området är även i nuläget regionalt sett av låg prioritet för naturvårdsbränning.

Om naturvårdsbränningar inte kan genomföras av praktiska eller prioriteringsmässiga orsaker kan brandefterliknande skötselåtgärder genomföras för att gynna naturvärden kopplade till skogsbrand. Det kan röra sig om åtgärder för att öka variationen i bestånden, gynna föryngring av tall och löv, att öka solinstrålning, eller för att förhindra att inväxande gran skuggar eller missgynnar gamla lövträd, gamla tallar eller solexponerad tallved. I dessa fall kan enstaka granar eller mindre grupper av granar dödas genom t ex ringbarkning. I trivialare delar kan även enstaka tallar dödas genom t ex ringbarkning för att öka tillgången till död tallved. Yngre tallar kan stamskadas för att efterlikna brandljud och öka inkådning av vatten. De delar av området som helt domineras av gran lämnas för fri utveckling, med syfte att gynna naturvärden knutna till sena successioner av gran. Vid skötselåtgärder skall all ved lämnas i området som död ved.

2017-11-22

Dnr 1745-17

Skötselplanens skötselområde 2: Område med stora stormfällningar, 2 haBeskrivning

Skötselområdet består av två mindre områden med omfattande stormfällningar och därpå följande angrepp av granbarkborre. Det södra området utgör i stort sett den sydöstra toppen av Björnåsen. Inom ett drygt en hektar stort område är de flesta större träd stormfällda, sannolikt vid stormen Ivar i december 2013. I omgivningen har många av granarna dödats av granbarkborreangrepp. Det norra området något mindre och ligger i svackan mellan de två topparna. Här är många träd stormfällda, men inte lika stor andel som i det södra området. Även här har ett stort antal stående granar dödats av granbarkborreangrepp.

Bevarandemål

Hela området utgörs av naturskogsartad barrskog med god tillgång till död ved.

Skötselåtgärder:

Området lämnas till vidare för fri utveckling. Vid eventuella naturvårdsbränningar i skötselområde 1 skall de stormfällda områdena så långt möjligt undantas. På lång sikt sköts området i enlighet med skötselområde 1.

Skötselplanens skötselområde 3: Kraftledningsgata, 6 haBeskrivning

En ca 75 m bred kraftledningsgata löper genom objektet i nord-sydlig riktning.

Skötselåtgärder:

Ledningsägaren bedriver normalt underhåll av kraftledningen.

Skötselplanens skötselområde 4: Information och friluftslivBeskrivning

Björnåsen är av litet intresse för friluftslivet. Inga särskilda besöks- eller friluftsanläggningar planeras i området.

Bevarandemål:

- Naturreservatets gränser är tydligt markerade
- En väl underhållen informationsskylt med beskrivning av naturreservatet finns
- Information om naturreservatet finns tillgänglig på länsstyrelsens hemsida.

Skötselåtgärder:

Markering och löpande underhåll av naturreservatets gränser.

Uppsättning och underhåll av informationsskylt.

Information om naturreservatet finns och ajourhålls på länsstyrelsens hemsida.

3. Uppföljning

3.1 Uppföljning av skötselåtgärder

Länsstyrelsens personal eller andra av länsstyrelsen anlitade entreprenörer ansvarar för dokumentation och rapportering av vilka åtgärder som genomförts och när de genomförts. Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning och utvärdering av genomförda skötselåtgärder sker för:

- Gränsmarkeringar
- Informationsskylt
- Eventuell naturvårdsbränning
- Eventuella brandefterliknande åtgärder

3.2 Uppföljning av bevarandemål

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen specificeras i dokumentet ”Uppföljningsplan för Björnåsens naturreservat” vilket fastställs i samband med naturreservatets bildande. Mer information om Länsstyrelsens uppföljning finns i ”Uppföljning av skyddade områden i Gävleborgs län – policy och översiktlig plan 2012”.

4. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Frekvens	Prioritering	Finansiering
Markering och underhåll av gränser	Initiellt och vid behov	Gräns, se beslutskarta	Markering initialt, underhåll vid behov	1	Skötselanslaget
Informations-skylt	Initiellt och vid behov	Se karta till skötselplan	Uppsättning initialt, underhåll vid behov	1	Skötselanslaget
Tillhandahålla information om reservatet på länsstyrelsens hemsida	Initialt och därefter vid behov	Länsstyrelsens hemsida	Återkommande	2	Skötselanslaget
Naturvårds-bränning	På sikt	Skötselområde 1	30 – 50 års intervall	2	Skötselanslaget
Brandefterliknande åtgärder	Vid behov. Inom 30 år om ingen bränning utförs	Skötselområde 1	Vid behov.	2	Skötselanslaget

2017-11-22

Dnr 1745-17

5. Revidering

Skötselplanen gäller tillsvidare, men bör löpande ses över och revideras vid behov. Om inte tidigare kan det vara lämpligt att revidera skötselplanen om ca 15 år.

Länsstyrelsen
Gävleborg

Tillhör skötselplan
2017-11-22

Dnr 1745-17
32-232

Sidnr 8 (8)

Björnåsens naturreservat Skötselområdeskarta

Bakgrundskarta: Ortofoto

Skala 1:10 000

0 50 100 200 300 400 500 Meter

Karta tillhörande skötselplan för Björnåsens naturreservat
Gränsen är ej inmätt i fält

Centrumkoordinater (SWEREF99 TM)
N: 6872767 E: 600904

Postadress

Besöksadress

Telefon

Faxnummer

E-post adress

Länsstyrelsen
801 70 Gävle

Borgmästarplan

010-225 10 00

010-225 11 50

gavleborg@lansstyrelsen.se

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga detta beslut skall Ni göra det **skriftligen** hos **Regeringen, Miljödepartementet**.

Brevet med överklagandet skall dock lämnas eller skickas till:

Länsstyrelsen Gävleborg
801 70 Gävle

eller via e-post till:

gavleborg@lansstyrelsen.se

Skrivelsen med överklagandet måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Om överklagandet kommer in för sent kan det inte tas upp till prövning.

I överklagandet ska Ni ange

1. Ert namn och Er adress
2. vilket beslut Ni överklagar (diarienummer eller motsvarande)
3. vilken ändring Ni vill ha, samt
4. vilka skäl Ni anser att Ni har för ändringen.

Vill Ni veta mera om hur man överklagar kan Ni ta kontakt med Naturvårdsenheten vid Länsstyrelsen, telefon 010-225 10 00.

UPPLYSNINGAR

Regeringen prövar efter överklagande beslut av statliga myndigheter i frågor som rör bildande av naturreservat, utom frågor om ersättning, (18 kap 1 § miljöbalken).

Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen och Havs- och vattenmyndigheten får överklaga beslut om bildande av naturreservat (40 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.).

Beslut om bildande av naturreservat får även överklagas av den som domen eller beslutet angår, om avgörandet har gått honom eller henne emot samt den myndighet, kommunala nämnd eller annan som enligt vad som är särskilt föreskrivet i balken eller i föreskrifter meddelade med stöd av balken har rätt att överklaga. Denna paragraf innebär inte någon inskränkning av rätten att överklaga enligt bestämmelser i rättegångsbalken (16 kap 12 § miljöbalken).